

KURZEMES REĢIONA PIEKRASTES TEMATISKAIS PLĀNOJUMS

Kurzemes reģiona piekrastes tematiskais plānojums

MĒRĶIS – sekmēt Kurzemes reģiona piekrastes attīstību, līdzsvarojot ekonomisko attīstību ar dabas un kultūras mantojuma, un vietējo kopienu interesēm

PROJEKTA REZULTĀTS

► Kurzemes reģiona piekrastes tematiskais plānojums

Analīze un novērtējums, priekšlikumi un rekomendācijas, nākotnes prognozes, piekrastes attīstības monitoringa un uzraudzības rādītāji, piekrastes funkcionālā iedalījuma karte

► Vadlīnijas publisko piekļuves vietu jūrai infrastruktūras izveidei

Kritēriji reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai noteikšanai, principi un ieteicamās rīcības reģiona piekļuves vietu jūrai attīstībai un publiskās infrastruktūras nodrošināšanai

VADLĪNIJAS PUBLISKO PIEKĻUVES VIETU
JŪRAI INFRASTRUKTŪRAS IZVEIDEI

TEMATISKĀ PLĀNOJUMA UZDEVUMI

Sniegt raksturojumu par piekrastes teritoriju dažādiem funkcionālās izmantošanas veidiem un nozīmīgākajām konfliktsituācijām starp dažādām interesēm

Raksturot līdzšinējās apbūves tendences piekrastē, apzināt pašvaldību praksi saglabāt tradicionālo piekrastes apbūvi un sagatavot rekomendējošus ieteikumus pašvaldībām par šiem jautājumiem

Analizēt zilās ekonomikas tautsaimniecības nozares Kurzemes piekrastē, raksturot tendences un šo nozaru savstarpējo saistību, kā arī sniegt rekomendācijas zilās ekonomikas attīstībai

Sniegt novērtējumu par klimata pārmaiņu ietekmi uz apbūvi piekrastē, ilustrējot ar piemēriem

Apkopot pieejamo informāciju par vides piesārņojuma riskiem un apsaimniekošanas problēmām piekrastes ciemos saistībā ar neatbilstošas kapacitātes notekūdeņu infrastruktūru un sezonālās apdzīvotības ietekmi uz vidi, kā arī sniegt problēmvietau uzskaitījumu un būtiskākās problēmas

Analizēt attīstāmās vietas un publiskās piekļuves vietas jūrai, sagatavojot priekšlikumus kritērijiem reģionālas nozīmes publisko piekļuves vietu jūrai noteikšanai

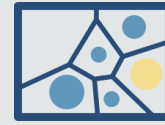

Izstrādāt Plānojuma uzraudzības rādītājus un aprakstīt novērtēšanas kārtību

Sagatavot rekomendējošas vadlīnijas pašvaldībām publisko piekļuves vietu jūrai infrastruktūras attīstībai, tai skaitā noturībai pret klimata izmaiņām

TEMATISKĀ PLĀNOJUMA IZSTRĀDES METODES

Iepriekš izstrādāto pētījumu un dokumentu analīzes metode	Statistiskās analīzes metode	Telpiskās analīzes metode	Intervijas (sarunas)	Attīstības scenāriju metode
Plānojuma izstrādes gaitā tika izvērtēti dažādi valsts, reģiona un vietējo pašvaldību līdz šim izstrādātie pētījumi un teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, kuros ir analizēti dažādi ar piekrastes teritoriju izmantošanu un plānošanu saistīti aspekti	Plānojuma izstrādes gaitā metode tika pielietota, apkopojot un analizējot gan kvantitatīvos, gan arī kvalitatīvos rādītājus, piemēram, izvērtējot klimata pārmaiņu ietekmi (piemēram, krasta erozijas procesi), vides piesārņojuma līmeņa izmaiņas, piekrastes apmeklētību u. tml.	Metode tika pielietota, izveidojot ģeotelpiskās informācijas datu bāzi	Plānojuma izstrādes sākumposmā tika veiktas pašvaldību speciālistu intervijas	Atsevišķu darba grupu darbā tika sagatavoti dažādi iespējamie piekrastes teritorijas telpiski funkcionālā iedalījuma priekšlikumi

TEMATISKĀ PLĀNOJUMA TERITORIJA

PLĀNOJUMA TERITORIJA

2 valstspilsētas un 1 pilsēta, 14 pagasti,
80 ciemi, no tiem 52 pie jūras, kā arī
jūras piekrastes ūdeņi 2 km platumā no
krasta līnijas

PLATĪBA

3274,5 km²
(2494,29 km² – sauszeme, 780,21 km² – jūra)

NOVIETOJUMS

Latvijas rietumu daļā, pie Baltijas jūras

JŪRAS ROBEŽA

365 km

ROBEŽTERITORIJAS

Dienvidos – Lietuvas kultūrvēsturiskais
novads Žemaitija, rietumos un ziemeļos –
Baltijas jūra un Rīgas līcis, austrumos –
Zemgales un Rīgas plānošanas reģions

IEDZĪVOTĀJU SKAITS

120 447 (CSP, 2024)
Liepājā un Ventspilī – ~82,5 %
43,8 % no Kurzemes plānošanas
reģiona iedzīvotājiem un 6,43 %
no Latvijas iedzīvotājiem

IEDZĪVOTĀJU BLĪVUMS

Liepāja – ~980 iedz./km²
Ventspils – ~589 iedz./km²
Vidējais pagastos – ~8,23 iedz./km²

BEZDARBA LĪMENIS

6,98 % (CSP, 2023)

NODARBINĀTĪBAS LĪMENIS

52,6 % (CSP, 2023)

ATTĪSTĀMĀS VIETAS

42, no tām 15 ir prioritārās
(Nacionālais piekrastes plānojums)

OSTAS

Lielās ostas – Liepāja un Ventspils
Mazās – Pāvilosta, Roja, Mērsrags
un Engure

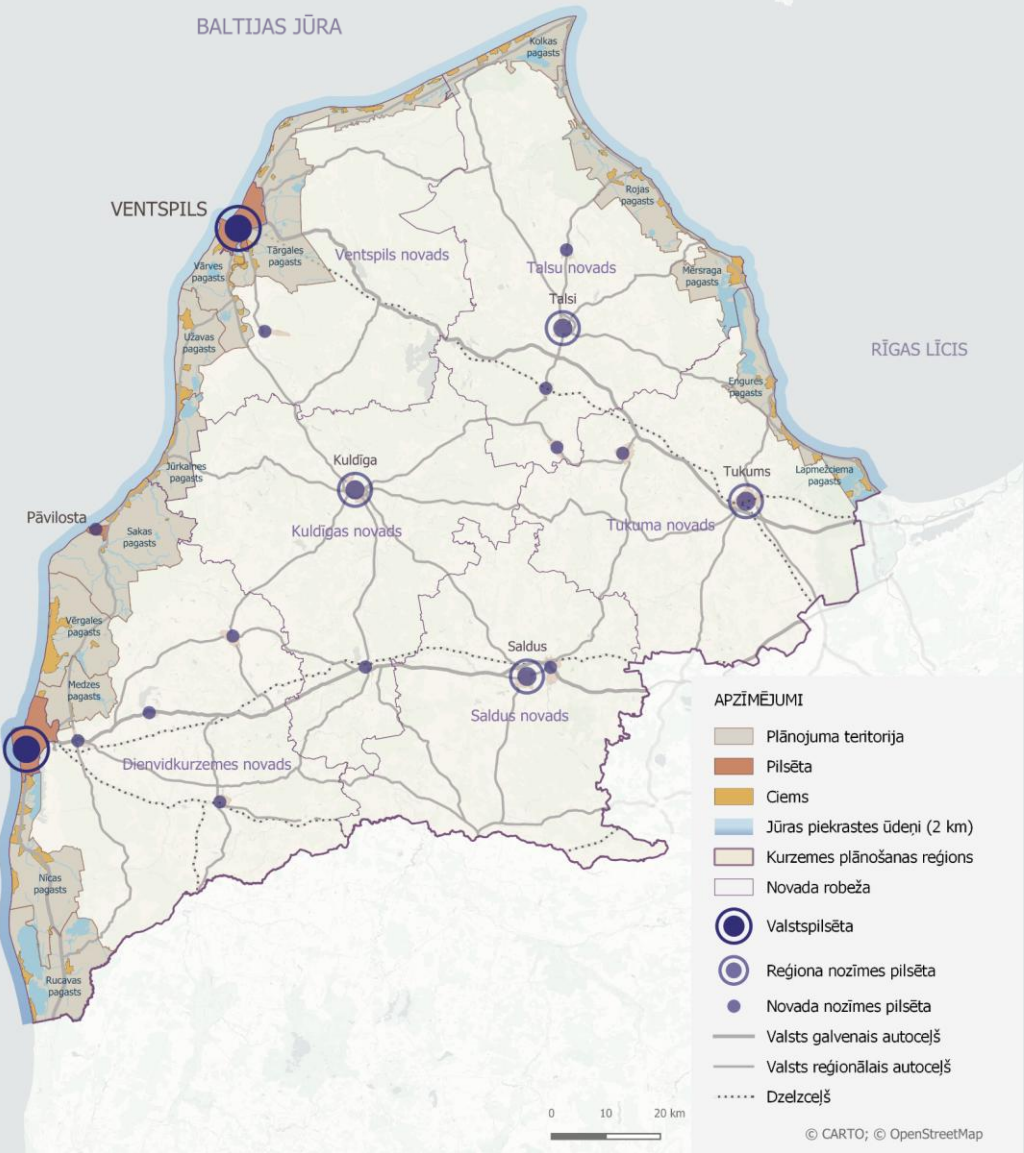

OFICIĀLAS PELDVIETAS

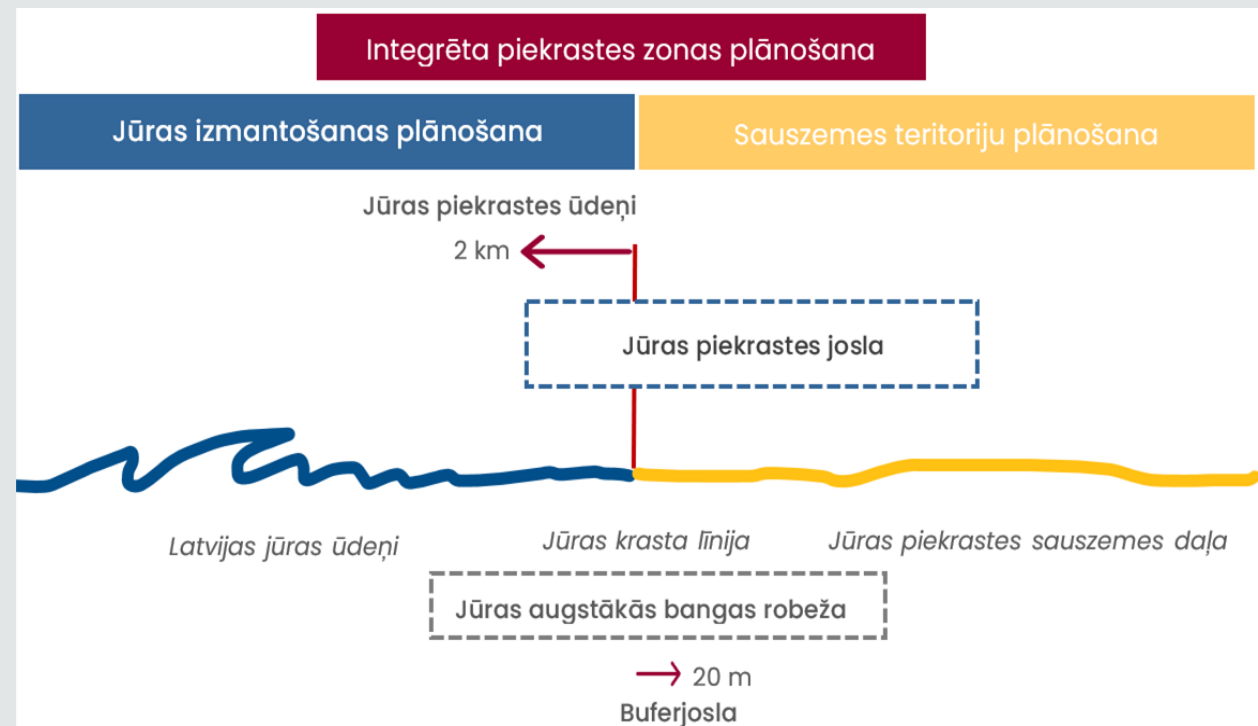
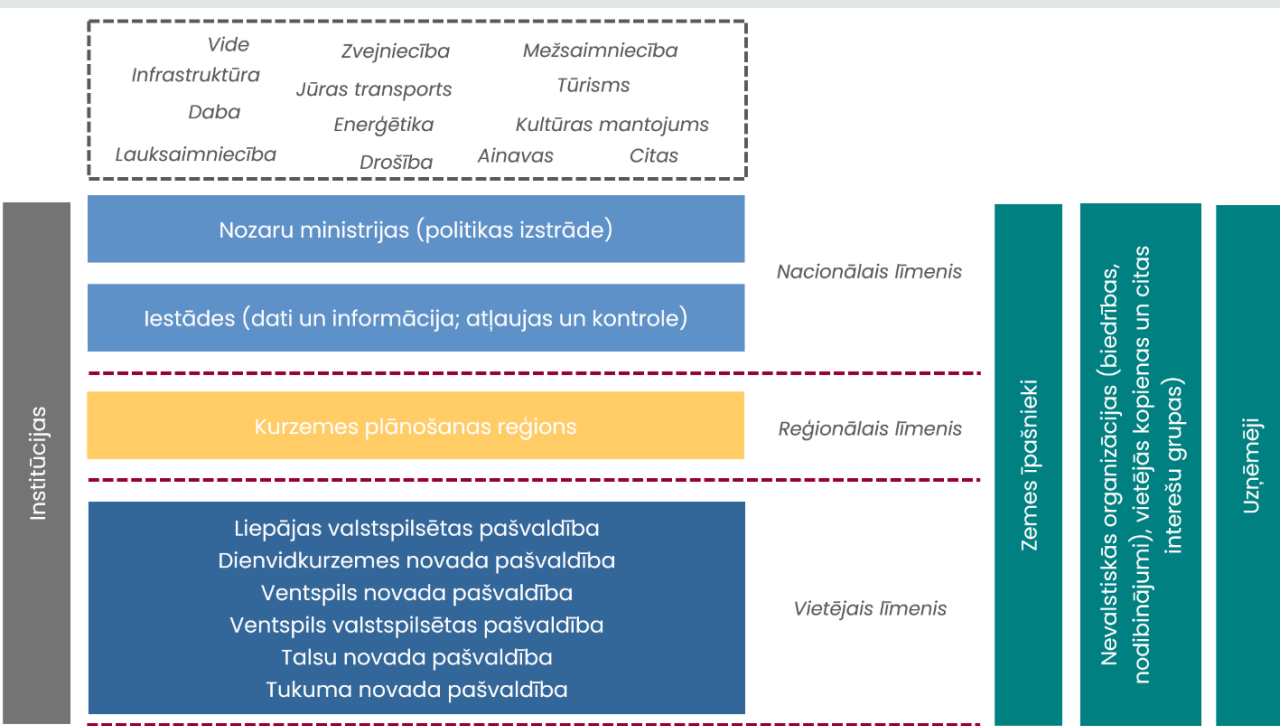
15 (Veselības inspekcija)

GALVENĀS APMEKLĒTĀJU PLŪSMAS

Kolkā, Liepājā, Ventspilī un Jūrkalnē
(Piekrastes novērtējums)

JŪRAS UN PIEKRASTES TERITORIJU PLĀNOŠANA

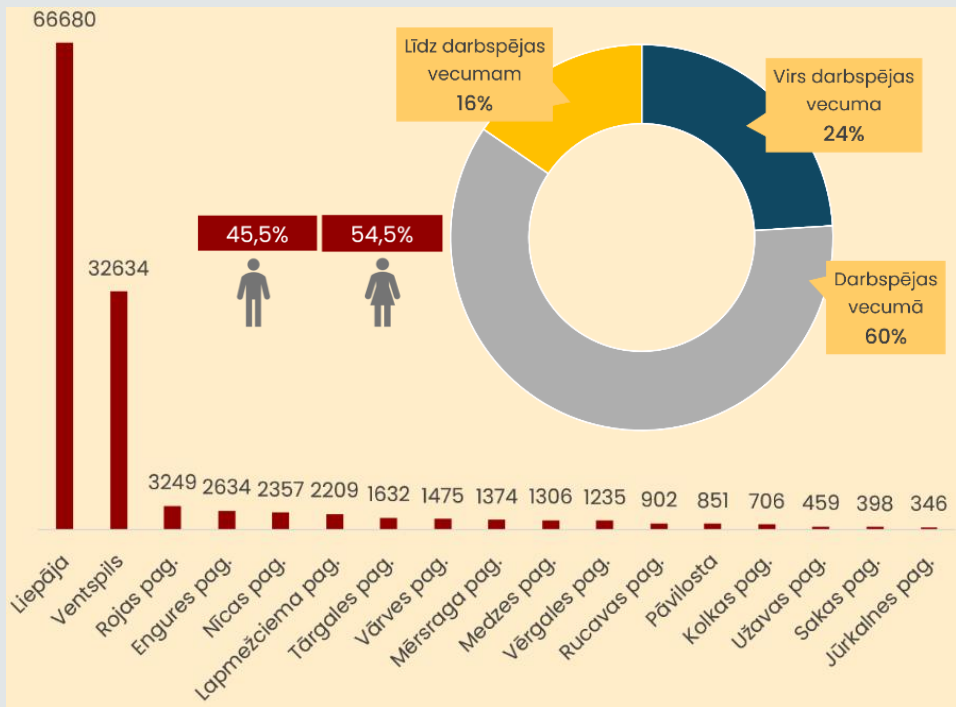

- ▶ Jūras telpiskā plānošana ir salīdzinoši jauna plānošanas joma, kas ES kļūva aktuāla, pieaugot ekonomiskajām interesēm jūrā. Līdz ar to teritorijas attīstības plānošanas joma nacionālā līmenī tiek pilnveidota
- ▶ Pašvaldības bieži saskaras ar tiesiskām neskaidrībām, kas apgrūtina un ierobežo plānošanas procesu

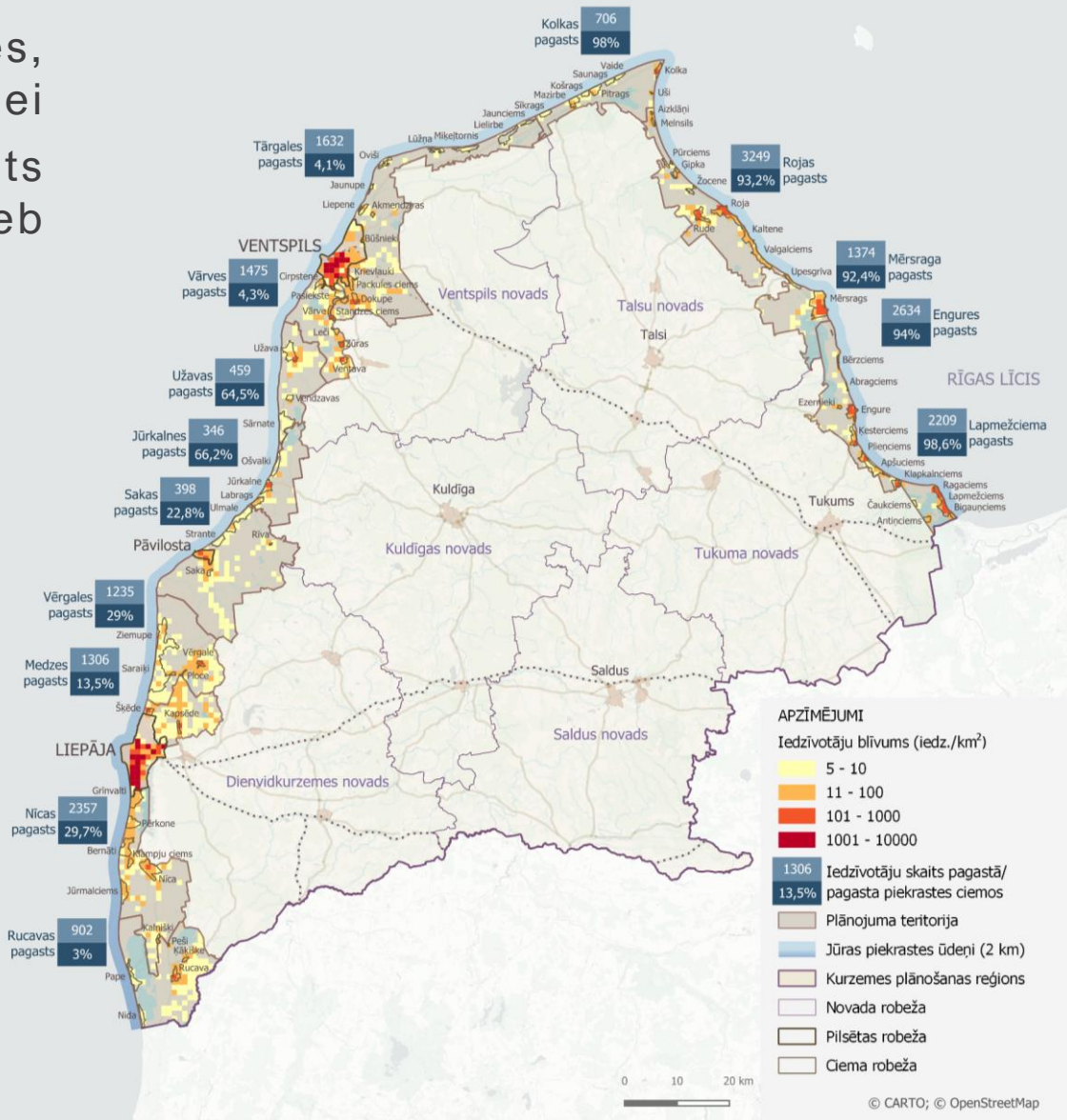
ESOŠĀ DEMOGRĀFISKĀ SITUĀCIJA UN TENDENCES

- ▶ Iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence turpināsies, kas atbilst vispārējai Latvijas demogrāfiskajai lejupslīdei
- ▶ Prognozējams, ka līdz 2050. gadam iedzīvotāju skaits varētu samazināties par ~27 827 iedzīvotājiem jeb 23,2 %

Iedzīvotāju skaits pilsētās un pagastos,
vecumstruktūra un dzimumstruktūra
Datu avots: CSP (dati uz 01.01.2024.)

BALTĪJAS JŪRA

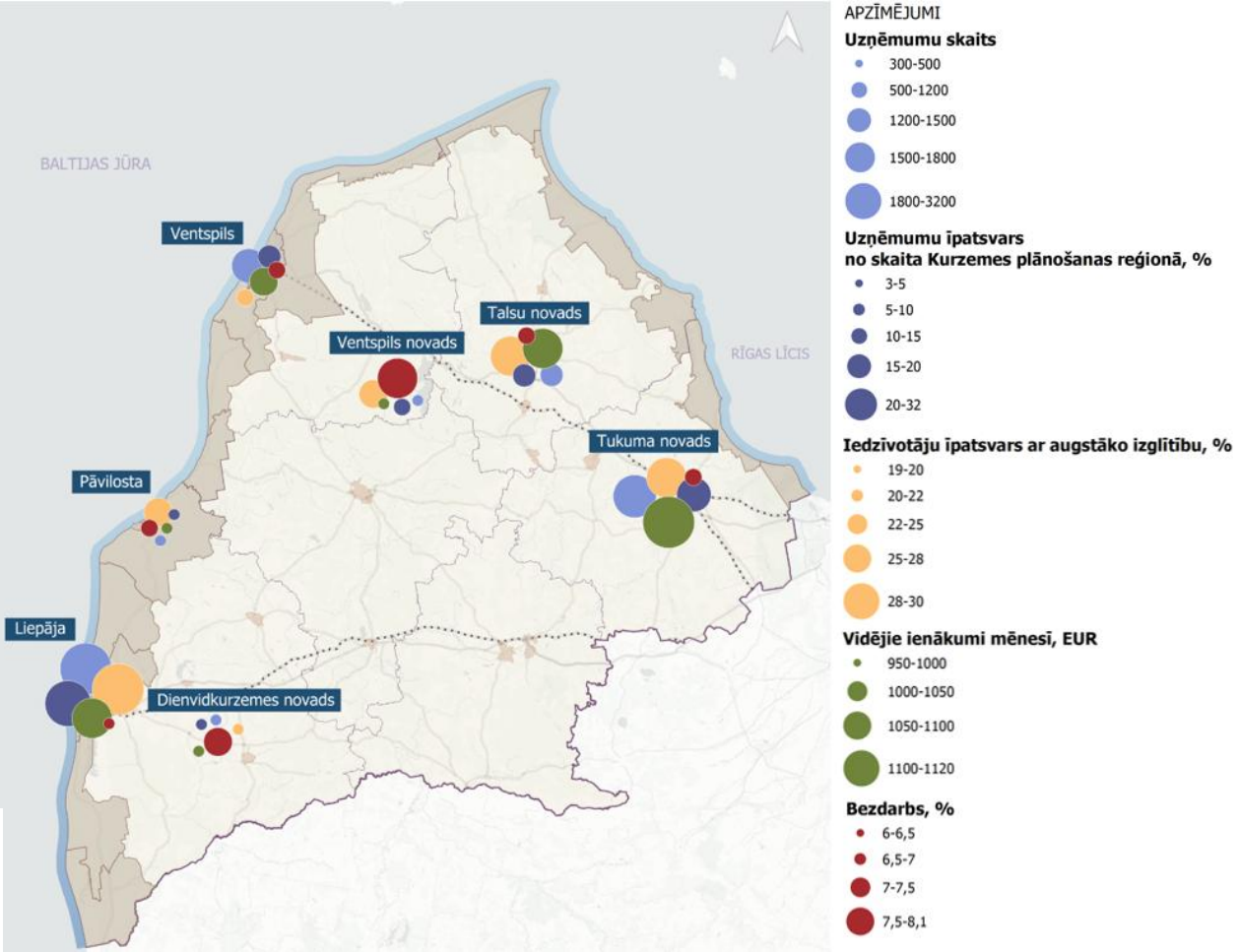
ESOŠĀ SOCIĀLEKONOMISKĀ SITUĀCIJĀ

- ▶ Liepāja un Ventspils ir vadošie attīstības centri uzņēmējdarbības veicināšanā un nodrošina augstākus ienākumus. Emigrācija un iedzīvotāju novecošanās rada izaicinājumus gan sociālo pakalpojumu nodrošināšanā, gan darba spēka pieejamībā
- ▶ Lai veicinātu jaunas ekonomiskās iniciatīvas un dažādotu vietējo ekonomiku, Kurzemes reģiona piekrastes teritorijā ir vairāk jābalstās uz zilās ekonomikas potenciālu

Rādītāju salīdzinājums
Datu avots: CSP, 2021./2023.

Rādītājs	Plānojuma teritorija*	KPR	Latvija
Augstāko izglītību ieguvušie	24 %	28 %	34 %
Vidējie mēneša bruto ienākumi	1 050 €	1 120 €	1 190 €
Nodarbinātības līmenis (2023. gada dati)	52,6 %	52,6 %	54,8 %
Bezdarba līmenis (2023. gada dati)	6,98 %	6,9 %	6,6 %

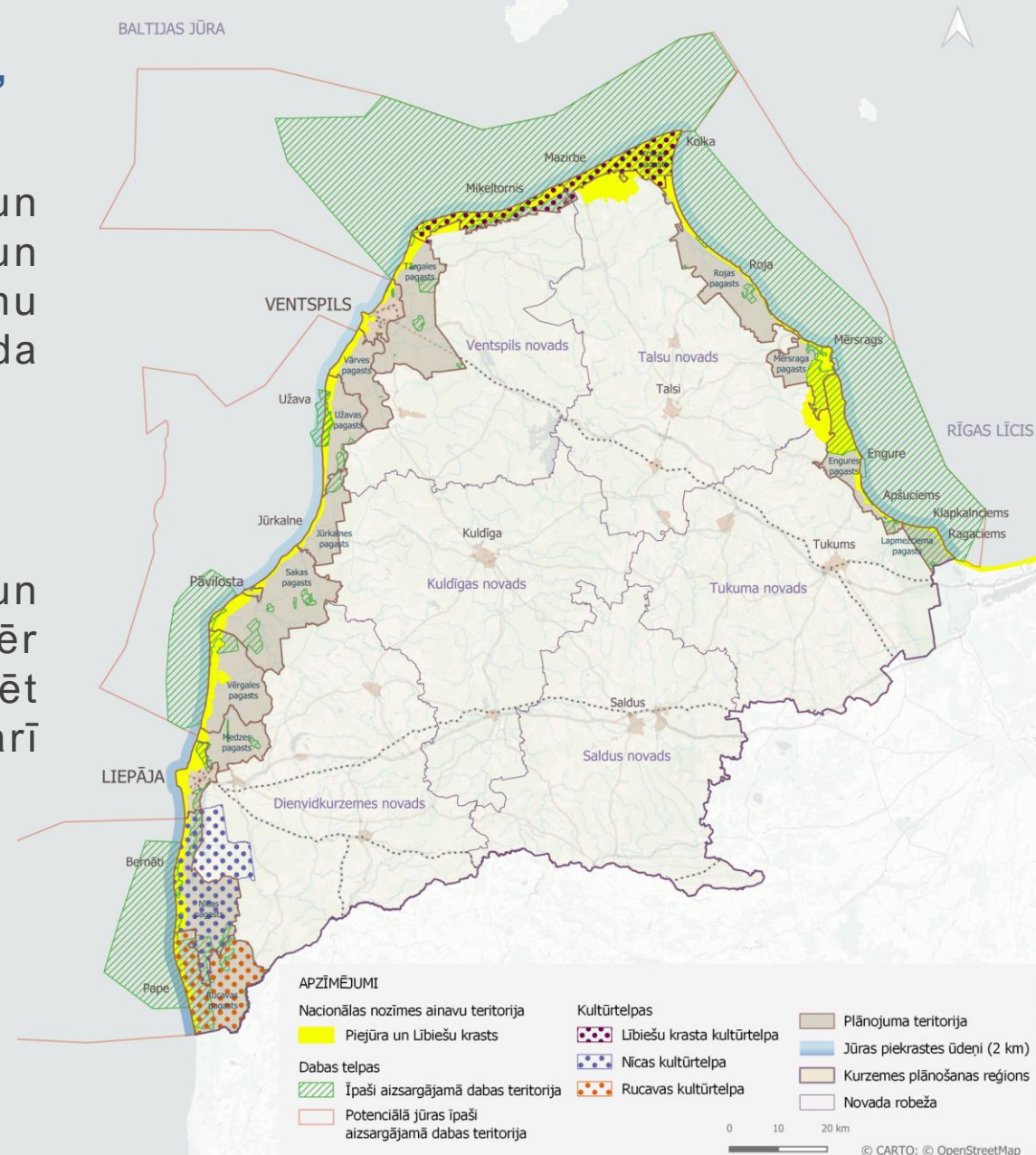
* Vidējais rādītājs valstspilsētu/novadu griezumā (dati nav pieejami pagastu griezumā)

NACIONĀLAS NOZĪMES AINAVISKI VĒRTĪGA TERITORIJA, DABAS UN KULTŪRVIDES TELPA

Kurzemes reģiona piekrastē – Baltijas jūras un sauszemes saskares joslā, vērojama savdabīga jūras un krasta ainava. Teritorija ir bagāta ar vēsturisko notikumu vietām, kultūras telpām, piekrastes dzīvesveida mantojumu un unikālām dabas vērtībām

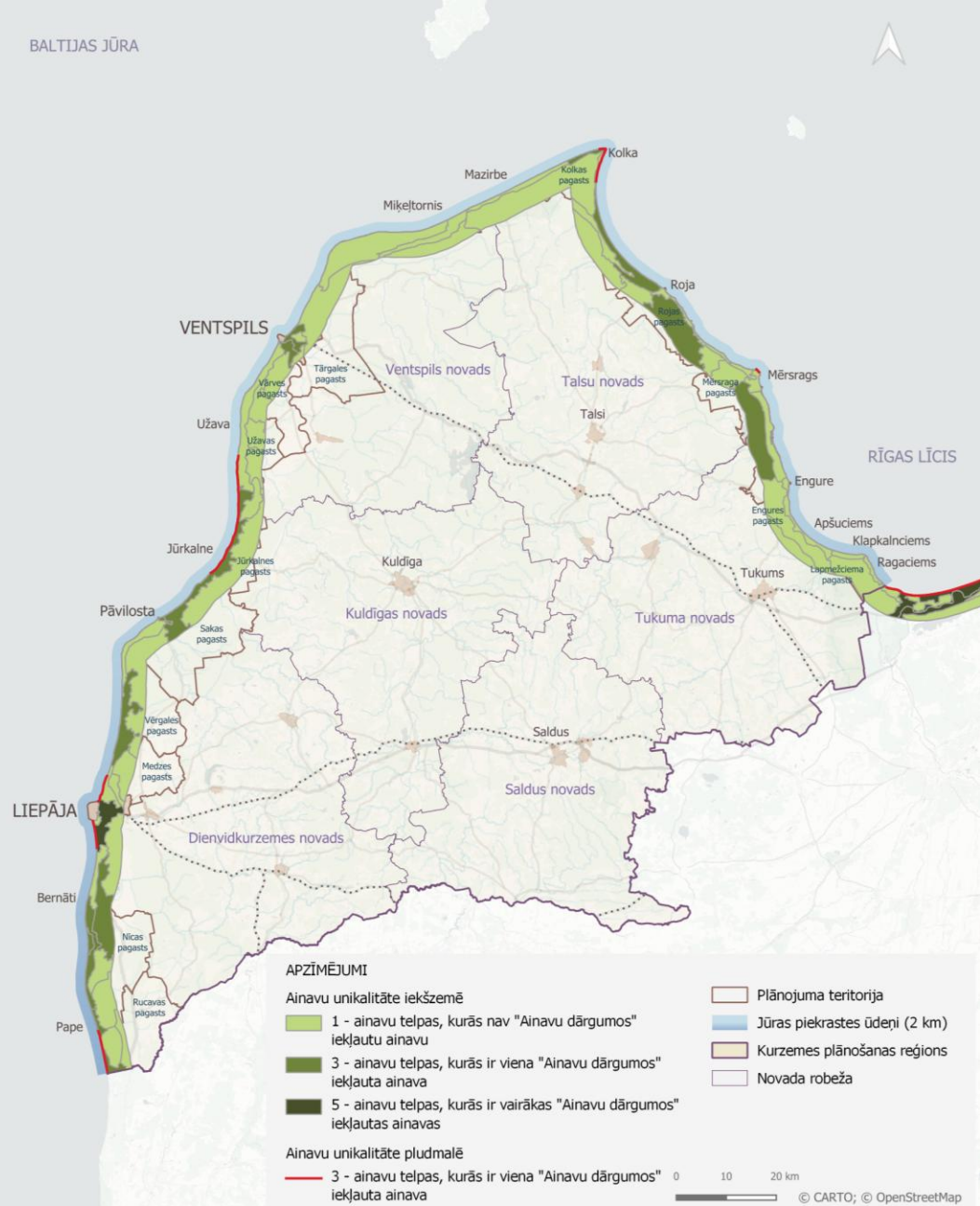
- ▶ Nacionālā līmenī plānots palielināt ĪADT īpatsvaru
- ▶ Plānojuma teritorijai ir liels dabas un kultūrvēsturiskās telpas attīstības potenciāls, tomēr tās ekoloģiski jūtīgo situāciju turpina apdraudēt apbūves un tūrisma spiediena palielināšanās, kā arī vides riski

AINAVA UN AINAVU UNIKALITĀTE

Ainavas ir unikāls piekrastes dabas un kultūras mantojuma resurss ar būtisku lomu vietu un kopienu identitātes veidošanā, tūrisma attīstībā un citos aspektos. Piekrastes attīstībai jānotiek, saglabājot un nekaitējot ainavu īpašībām, ar īpašu saudzību izturoties pret tām ainavas īpašībām, kurās tai raksturīgas augstas vērtības

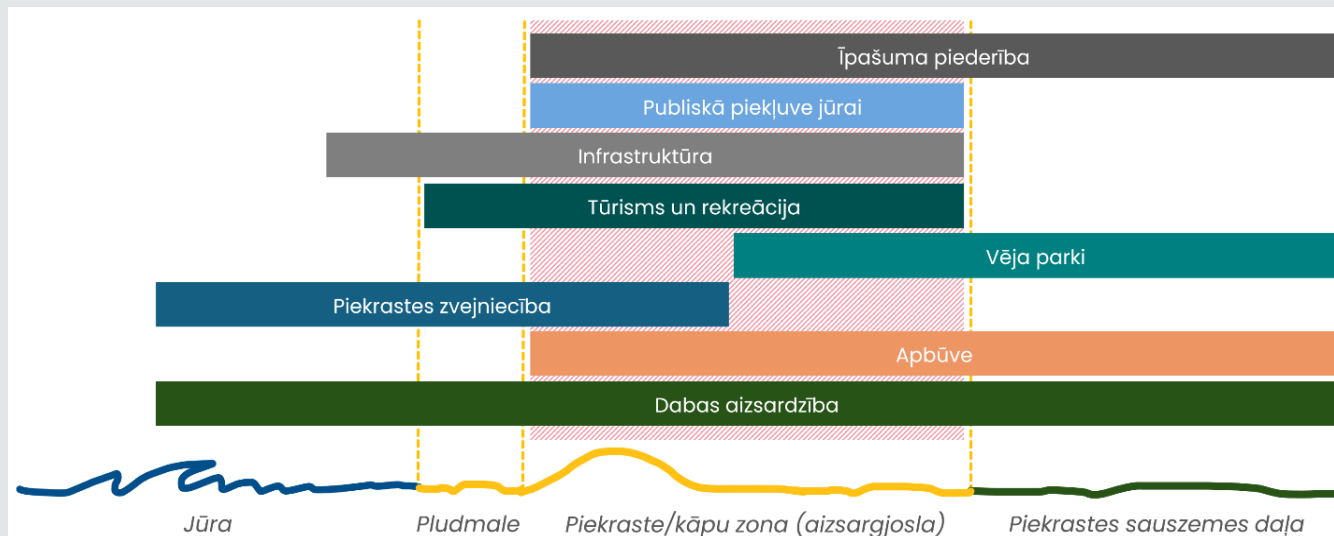
- ▶ Piekrastes ainava Latvijas kultūras kanonā ir viena no Latvijas astoņām kanoniskajām ainavām, bet Piejūra un Lībiešu krasts ir viena no nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgām teritorijām
- ▶ Ainavu publiska pieejamība ir nozīmīgs rādītājs gan vietas apmeklētībai rekreācijas nolūkos, gan tūrisma potenciālam

NOZĪMĪGĀKĀS KONFLIKTSITUĀCIJAS PIEKRASTĒ

- ▶ Lielākā daļa identificēto konfliktsituāciju ir saistītas ar dabas aizsardzības jautājumiem piekrastes krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā
- ▶ Nepieciešams pārskatīt un sabalansēt Aizsargjoslu likuma normas, mazinot konfliktsituācijas piekrastē, par prioritāti izvirzot nepieciešamās infrastruktūras nodrošināšanu atbilstoši ekonomiskajai situācijai un pašvaldības finansiālajām iespējām
- ▶ Nepieciešams uzlabot normatīvo regulējumu zemes atsavināšanas jautājumu risināšanā, nodrošinot iespēju pašvaldībām vai valstij īstenot nepieciešamo publisko piekļuves vietu pie jūras ierīkošanu
- ▶ Nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos, iekļaujot pašvaldību administratīvajās teritorijās arī piekrastes ūdeņus (līdz 2 km jūrā) un ostas, veicinot šo teritoriju, tai skaitā piekrastes zvejniecības un ostu, nepieciešamās infrastruktūras attīstību

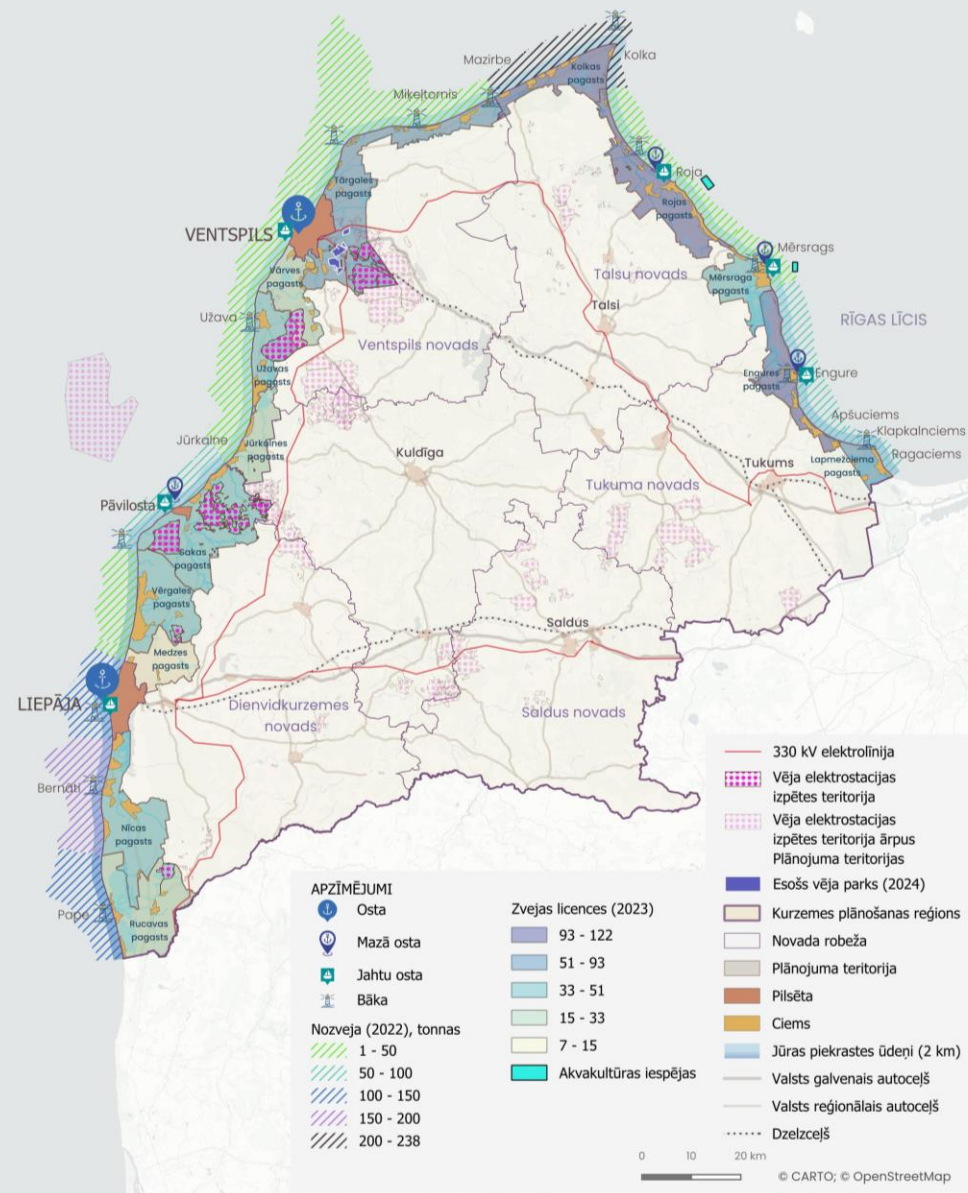

ZILĀ EKONOMIKA

- ▶ Izzūd tradicionālās zvejniecības nozares piekrastē, tāpēc būtu jādomā par piekrastes zvejnieku pārorientēšanu un iesaisti citās attīstāmās nozarēs
- ▶ Lēni attīstās ostas
- ▶ Attīstoties tūrismam, pieaug pieprasījums pēc kvalitatīvas vietējās produkcijas par pieejamu cenu un kvalitatīva servisa sezonā
- ▶ Visu zilās ekonomikas jomu attīstības veicināšanai nepieciešama tirgus izpēte
- ▶ Ieteicams veikt papildu pētījumu par zilajā ekonomikā iesaistītajām pusēm un to potenciālu inovāciju izstrādei un sadarbībai ar zinātni
- ▶ Nozīmīga teritorija vēja parku attīstītājiem, jo tā piedāvā labvēlīgus apstākļus sauszemes un atkrastes vēja enerģijas projektu īstenošanai

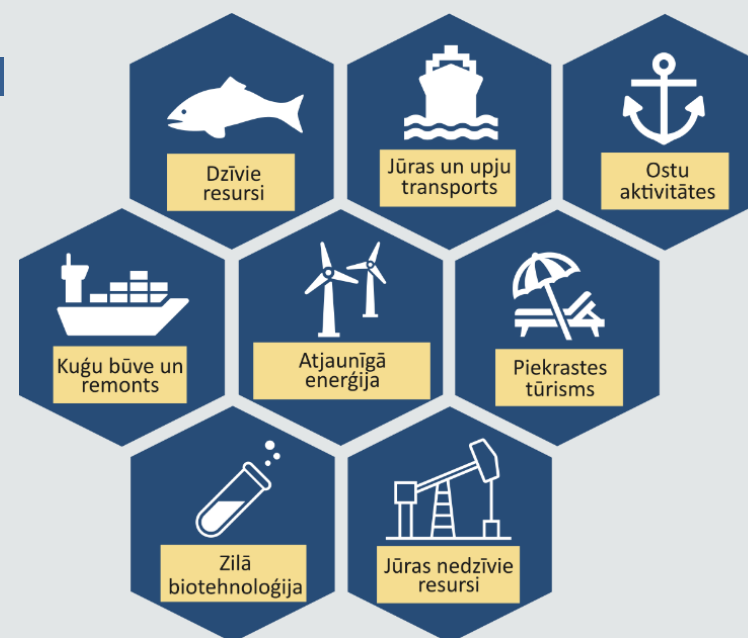
BALTIJAS JŪRA

REKOMENDĀCIJAS ZILĀS EKONOMIKAS ATTĪSTĪBAI

- ▶ Ostu un jūras loģistikas attīstība
- ▶ Viedā zvejniecība un vietējo produktu pievienotā vērtība zivju apstrādē
- ▶ Ekotūrisms, aktīvā atpūta un citi saistītie pakalpojumi
- ▶ Atjaunīgā enerģija
- ▶ Akvakultūra un zilā biotehnoloģija

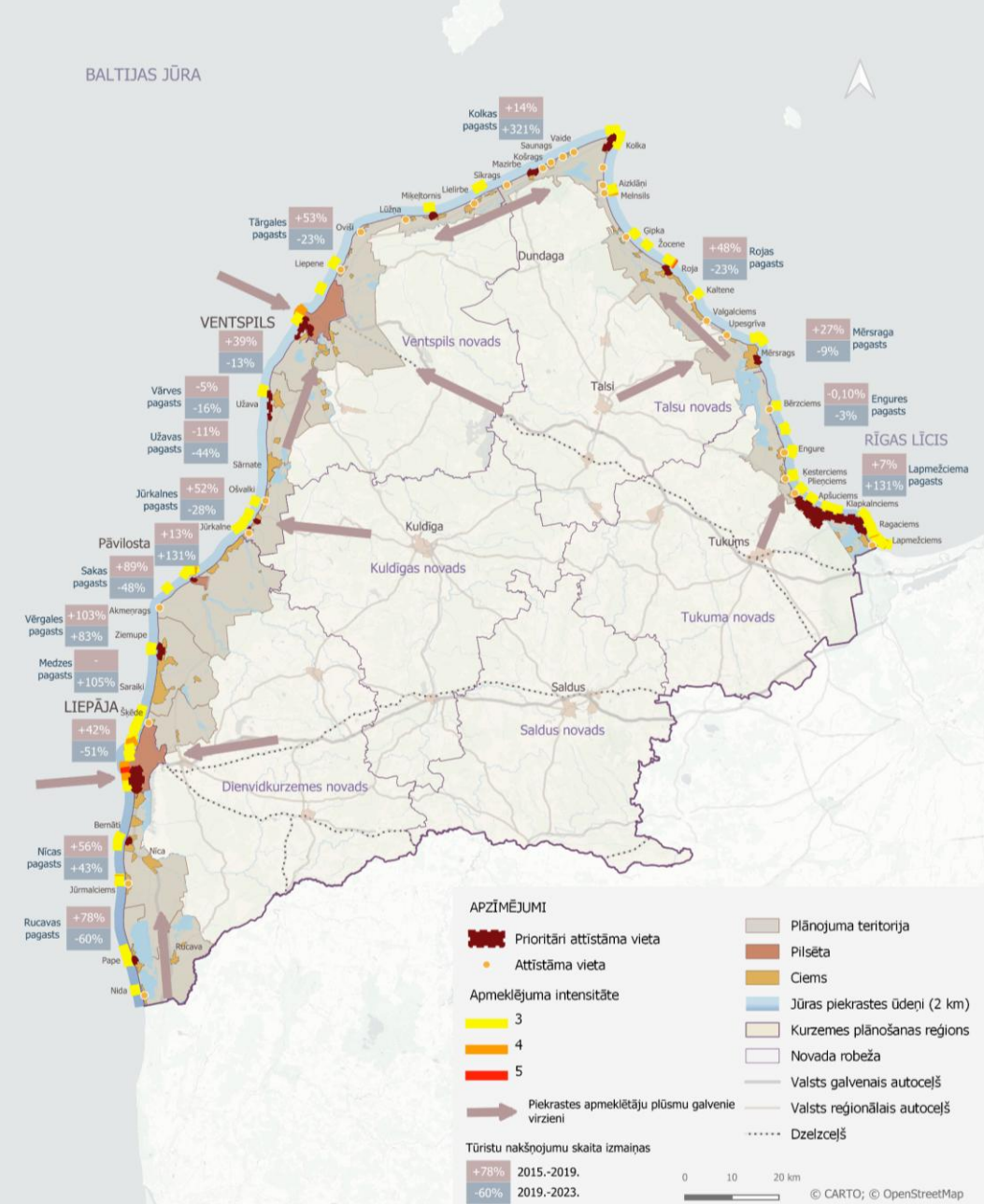

Akvakultūra un zilā biotehnoloģija

- ▶ Ilgtspējīgas zivju un vēžveidīgo audzētavas (piemēram, eksperimentāli audzēt piekrastei piemērotas sugas pārtikai vai biotehnoloģijas vajadzībām).
- ▶ Aļģu audzēšana pārtikai un farmācijai (piemēram, spirulīnas – pārstrāde uztura bagātinātājos, jūraszāles – dzīvnieku barībā).
- ▶ Jūras biomasas izmantošana mēslojuma ražošanā.
- ▶ Biotehnoloģiju attīstība, izmantojot jūras resursus (piemēram, kosmētikas, farmācijas un bioenerģijas ražošanai, antibiotiku un bioaktīvo savienojumu izstrādei slimību ārstēšanai, jūras izcelsmes savienojumu izmantošanai ādas kopšanai, fermentu un biomateriālu ieguvei, ko var izmantot mazgāšanas līdzekļos un bioloģiski noārdāmos iepakojumos u. c.).

PIEKRASTES PUBLISKĀ INFRASTRUKTŪRA UN ATTĪSTĀMĀS VIETAS

- ▶ Ņemot vērā sarežģīto īpašumu struktūru un apbūves attīstību piekrastē, daļa no vēsturiskajām vai plānotajām publiskajām piekļuves vietām pie jūras nav atbilstoši labiekārtotas vai nav publiski pieejamas
- ▶ Noejas uz jūru nepieciešams marķēt, lai labāk organizētu apmeklētāju plūsmu
- ▶ Nepieciešams veicināt Kurzemes reģiona piekrastes sasniedzamību ar sabiedrisko transportu un velosipēdu, uzlabot autostāvvietu labiekārtojumu un kapacitāti
- ▶ Ilgtspējīgu, videi draudzīgu un drošu peldvietu attīstība
- ▶ Plānojumā iekļauts priekšlikums – Dienvidkurzemes novada Šķēdes piekrasti noteikt kā attīstāmu vietu, bet kā prioritāri attīstāmu vietu noteikt Ziemupi

KRITĒRIJI REĢIONĀLAS NOZĪMES PIEKĻUVES VIETAS JŪRAI NOTEIKŠANAI

	Vispārināti	Detalizēti
Vietas nozīme	✓ Prioritāri attīstāmā un/vai "unikāla" publiskās piekļuves vieta jūrai	✓ Prioritāri attīstāma vieta ✓ Nozīmīga dabas un kultūras mantojuma vērtība
Pludmales apmeklētība	✓ Pozitīva apmeklētāju skaita tendence	✓ Ļoti apmeklēta (vairāk par 1000) ✓ Vidēji apmeklēta (300-1000)
Antropogēnā slodze	✓ Pieaugoša antropogēnās slodzes tendence pludmalē	✓ Stipri vai ļoti stipri ietekmētas teritorijas (4., 5. klase) ✓ Vidēji ietekmētas (3. klase)
Erozija	✓ Erozijs riska klase (zems (I), mērens (II) vai vidējs (III) erozijas risks)	✓ III riska klase (0,5-1 m /gadā) ✓ II riska klase (0,1-0,5 m/gadā) ✓ I riska klase (līdz 0,1 m/gadā)
Izejas/ceļa juridiskā piederība	✓ Pašvaldības vai valsts īpašums, vai nozīme	✓ Pašvaldības īpašums ✓ Valsts īpašums ✓ Pašvaldības nozīmes ceļš

PIEKRASTES APMEKLĒTĪBA UN RISINĀJUMI PIEAUGOŠAJAI APMEKLĒTĪBAS SLODZEI

- ▶ Kurzemes reģiona piekrastē dominē vietējie tūristi (58 %)
- ▶ Kopējās tūrisma attīstības tendences liecina par stabilu tūrisma pieaugumu no Rietumeiropas un Ziemeļvalstīm, kā arī pieaugošu interesi par Kurzemes ekotūrismu un piekrastes maršrutiem
- ▶ Pieaug kempingu un brīvdienu māju popularitāte
- ▶ Pieaug ekotūrisma un “zaļo” naktsmītņu pieprasījums
- ▶ Palielinās pieprasījums pēc vidējas un augstas klases viesnīcām lielajās piekrastes pilsētās (Liepāja, Ventspils)
- ▶ Pagarinās tūrisma sezona
- ▶ Nepieciešams attīstīt alternatīvus tūrisma maršrutus un veicināt tūristu plūsmu, pagarinot aktīvo tūrisma sezonu
- ▶ Turpmāk aizvien pieaugs digitālo risinājumu loma rezervācijās un personalizētā ceļošanā

Vērtētais apmeklējumu skaits gadā prioritāri attīstāmajās vietās un apmeklējuma tendence, piemēri

Datu avots: Piekrastes novērtējums

Pašvaldība, attīstāmā vieta	2019. gads	2023. gads	Tendence
Rucavas pagasts, Papes centrs	68 000	32 774	↓ - 52 %
Nīcas pagasts, Bernāti	24 000	24 372	↑ + 2 %
Pāvilosta	106 000	52 463	↓ - 51 %
Kolkas pagasts, Kolkasrags	69 000	61 800	↓ - 11 %
Kolkas pagasts, Mazirbe	19 500	11 402	↓ - 42 %
Mērsraga pagasts, Mērsrags	28 000	52 347	↑ + 47 %
Engures pagasts, Klapkalnciems	48 000	21 884	↓ - 55 %

PRIEKŠLIKUMI PIEAUGOŠĀS APMEKLĒTĪBAS SLODZES UN IETEKMES UZ VIDI MAZINĀŠANAI

- ▶ Reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai ierīkošana un pludmaļu labiekārtošana
- ▶ Vietējas nozīmes piekļuves vietu jūrai ierīkošana
- ▶ Tūrisma maršrutu plānošana
- ▶ Mobilitāte un Infrastruktūras uzlabošana
- ▶ Viedo tehnoloģiju ieviešana
- ▶ Vides izglītība
- ▶ Tematisko pasākumu organizēšana
- ▶ Sadarbība ar vietējām kopienām

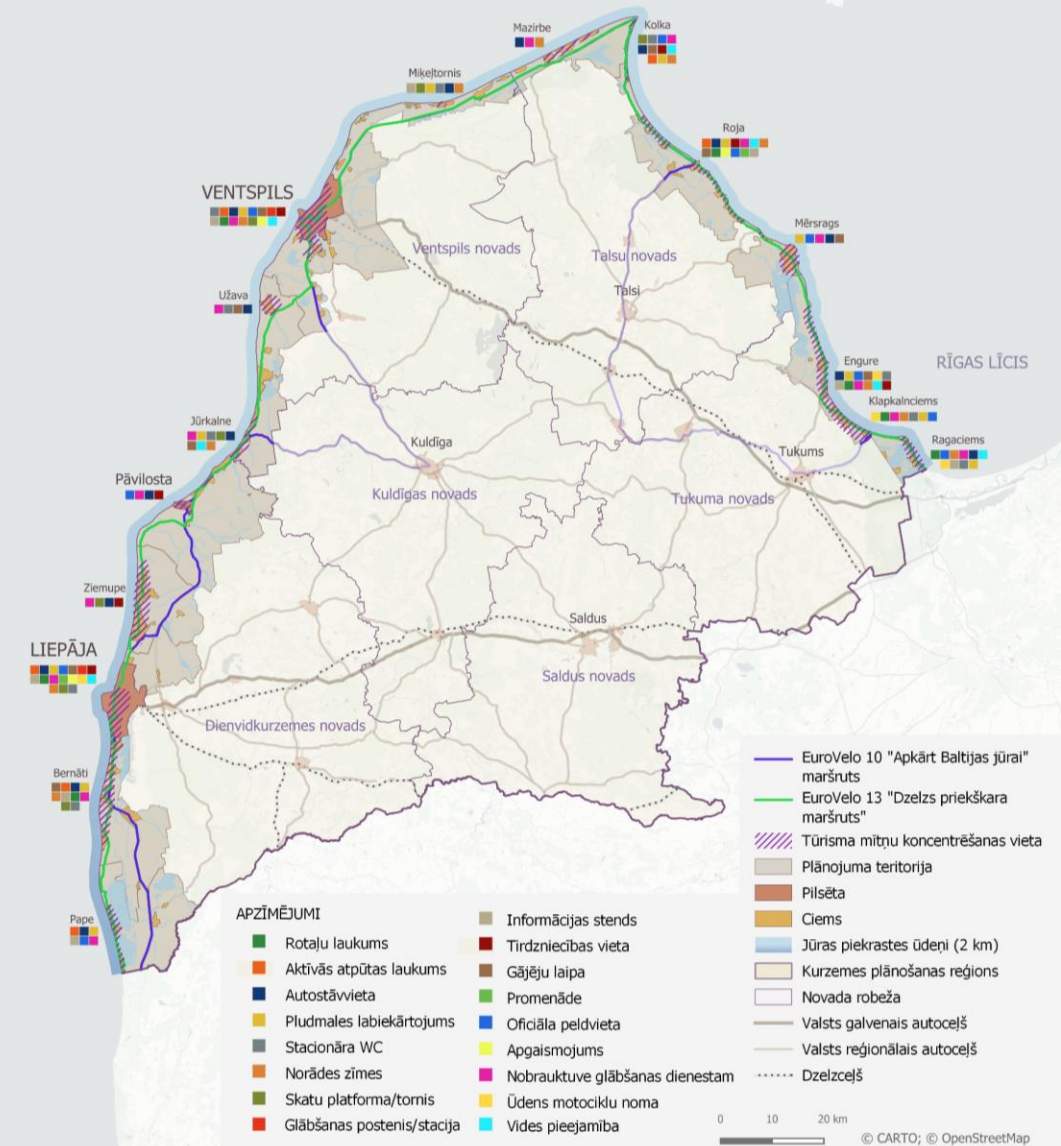
Priekšlikums	Priekšlikuma pamatojums un piemēri detalizācijai
Reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai ierīkošana un pludmaļu labiekārtošana	✓ Lai nodrošinātu sabalansētu piekrastes attīstību Kurzemē un sniegtu atbilstoša līmeņa pakalpojumus piekrastes iedzīvotājiem un viesiem, ir izstrādāts priekšlikums izveidot vienotu Reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai un labiekārtotu pludmaļu tīklojumu.
Vietējas nozīmes piekļuves vietu jūrai ierīkošana	✓ Nepieciešams mērķtiecīgi attīstīt arī vietējas nozīmes piekļuves vietas pie jūras, tādējādi sadalot apmeklētāju plūsmu.

APSAIMNIEKOŠANA UN PIEKRASTES PUBLISKĀ INFRASTRUKTŪRA

- ▶ Pašvaldības ir atbildīgas un veic publiski pieejamo teritoriju, kopšanas un sanitārās tīrības darbus pašvaldības budžeta ietvaros
- ▶ Populārākajās pludmalēs un blīvāk apdzīvoto vietu pludmalēs atkritumu vienību skaits uz 100 m ir salīdzinoši liels
- ▶ Jūru piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanai joprojām vajadzīgi inovatīvi un elastīgāki risinājumi
- ▶ Nepieciešams ieviest integrētus pludmaļu apsaimniekošanas modeļus, gan lielās pilsētās, gan piekrastē kopumā, tai skaitā veidot skaidru pludmaļu stratēģiju, palielināt sabiedrības un vietējo kopienu iesaisti, veidot reģionālo aģentūru pludmaļu uzraudzībai un attīstībai

BALTĪJAS JŪRA

PRIEKŠLIKUMI APSAIMNIEKOŠANAI, KAD IR VISINTENSĪVĀKAIS APMEKLĒJUMS

- ▶ Apmeklētāju plūsmas vadība un organizēšana
- ▶ Pludmales infrastruktūras uzlabošana un uzturēšana
- ▶ Vides aizsardzība un ilgtspējīga apsaimniekošana
- ▶ Drošības pasākumu stiprināšana
- ▶ Piekļuves un satiksmes organizēšana

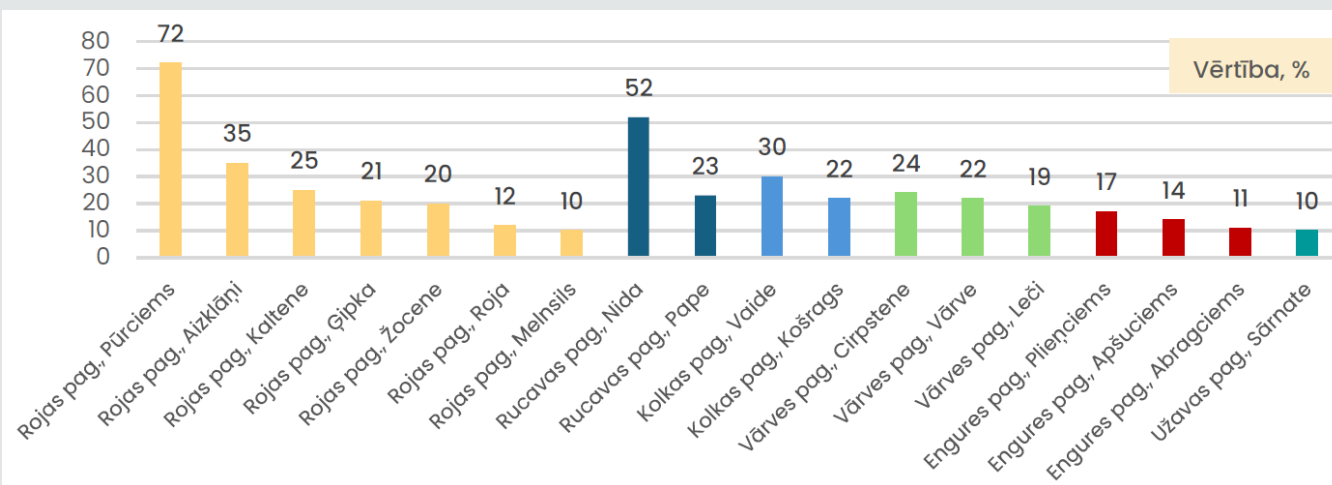
Apmeklētāju plūsmas vadība un organizēšana	✓ Ieviest pludmaļu un piekrastes zonu iedalījumu (pēc apmeklētības intensitātes un pieejamām aktivitātēm, ģimenes pludmales, aktīvās atpūtas zonas, dabas aizsardzības teritorijas u. tml.)
	✓ Populārākajās pludmalēs vai to tuvumā esošajās autostāvvietās ieviest rezervācijas sistēmas
Pludmales infrastruktūras uzlabošana un uzturēšana	✓ Regulāra tīrīšana un atkritumu apsaimniekošana – organizēt smilšu sijāšanu, pielāgot atkritumu savākšanas biežumu intensīvās sezonas laikā. Stiprināt atkritumu šķirošanas sistēmas, veicinot sabiedrības līdzdalību.
	✓ Tualetes un pārgērbšanās kabīnes – uzturēt tīrību un pie lielām cilvēku plūsmām uzlabot tuaļu pieejamību
	✓ Uzlabot piekļuves iespējas cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, pludmales tīrīšanas un atkritumu apsaimniekošanas transportam.
Vides aizsardzība un ilgtspējīga apsaimniekošana	✓ Ierobežot intensīva apmeklējuma ietekmi uz piejūras kāpām un ekosistēmām. Veicināt videi draudzīgu infrastruktūras elementu (koka laipu, dabisku nožogojumu) izmantošanu.
	✓ Izvietot informatīvos stendus par piekrastes biotopu aizsardzību un dabas vērtībām, skaidrojot vides saglabāšanas nepieciešamību.
	✓ Veidot izglītojošas kampaņas, kas mudina apmeklētājus samazināt plastmasas patēriņu, noteikt ierobežojumus un nosacījumus tirgotājiem pludmalē (par vienreizējās izmantošanas traukiem u. tml.).
	✓ Veikt regulāras ūdens kvalitātes pārbaudes un sniegt informāciju par baktēriju līmeni un piesārņojumu.

APBŪVES ATTĪSTĪBAS TENDENCES

- ▶ Par nekustamā īpašuma tirgus un būvniecības aktivitāti piekrastē primāri liecina gan teritorijas plānošanas aktivitātes (detālplānojumu izstrāde), gan zemes vienību sadales procesi
- ▶ Detālplānojumu īstenošana norit lēni, un tā ir atkarīga no konkrētās zemes vienības īpašnieka un attīstītāja
- ▶ No 2015. līdz 2021. gadam visvairāk būvatļauju tika izdotas savrupmājām
- ▶ Nepieciešams turpināt inženiertīklu attīstību primāri blīvi apdzīvotās vietās
- ▶ Nepieciešams investēt transporta un komunikāciju infrastruktūrā
- ▶ Pašvaldībām ieteicams modelēt teritorijas plānotās apbūves zemes vienības (atbilstoši pašvaldības TIAN) kontekstā ar plānoto/teorētiski iespējamo apbūves izvietojumu

**Spēkā esošo detālplānojumu platība pret ciemu platību (%),
20 visintensīvāk plānotie ciemi.** Datu avots: CSP

**Izdoto būvatļauju skaits Liepājā, Ventspilī un
Kurzemes reģionā.** Datu avots: CSP

Ēkas veids	Izdoto būvatļauju skaits no 2015. gada līdz 2021. gadam		
	Liepāja	Ventspils	Kurzemes reģions kopā
savrupmājas	128	155	1505
daudzdzīvokļu ēkas	7	3	25
publiskās ēkas	18	12	162
ražošanas ēkas	27	24	196
citas ēkas	49	71	849

TRADICIONĀLĀS PIEKRASTES APBŪVES SAGLABĀŠANA

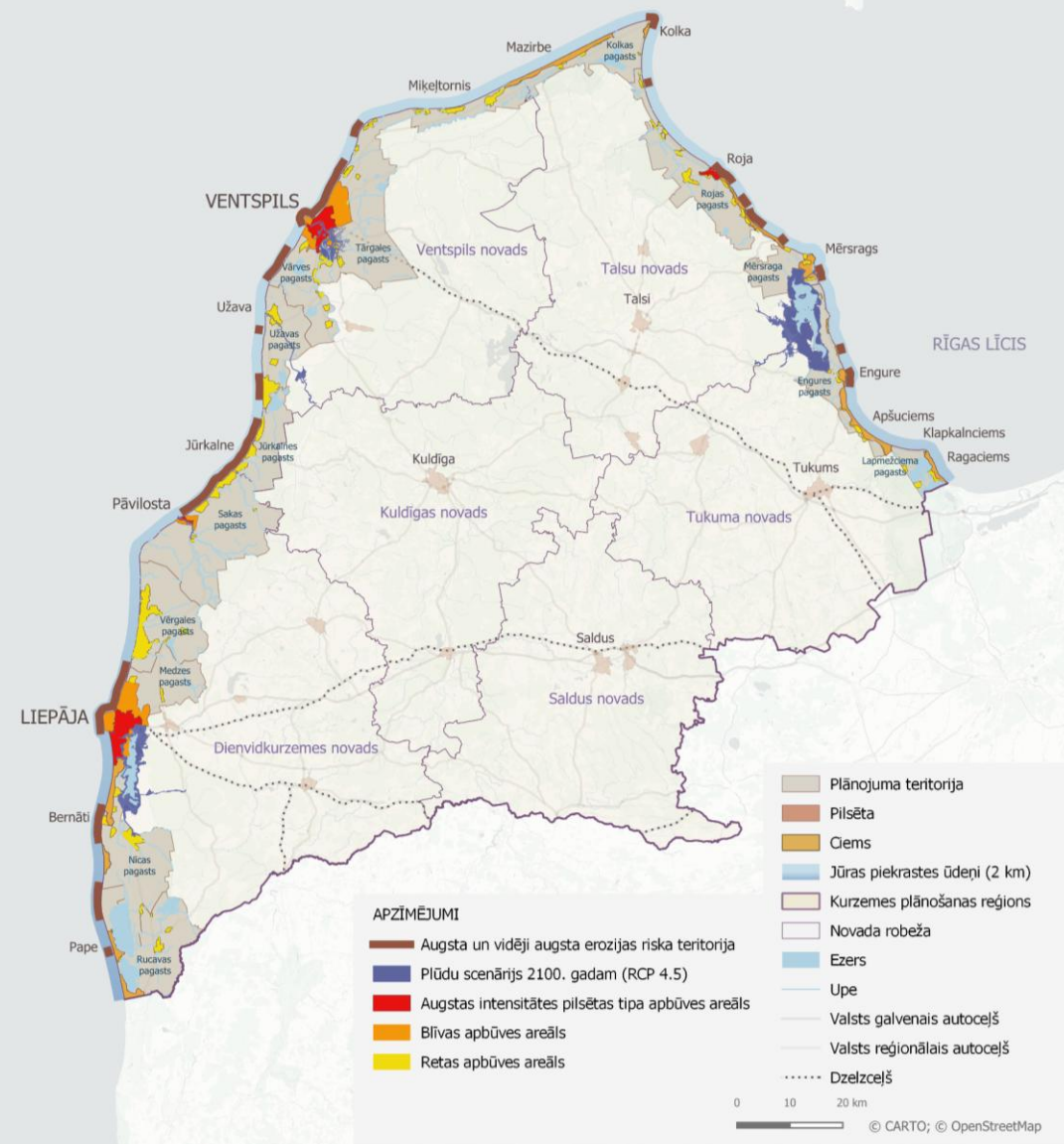
- ▶ Samazinās vēsturiskās/tradicionālās apbūves īpatsvars. Kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijās koncentrētais mantojums (Lībiešu krasts, muižu kompleksi, pilsētu centri u. c.), tai skaitā atsevišķi kultūras pieminekļi pakāpeniski tiek atjaunoti un restaurēti, atsevišķos gadījumos pielāgoti jaunām funkcijām
- ▶ Apbūves un tūrisma spiediena palielināšanās – pieaudzis pieprasījums pēc apbūves teritorijām, kā rezultātā notiek telpiskās struktūras transformācija – veidojas jauna tipa apbūve, bet vēsturiskie zvejnieku ciemi izzūd
- ▶ Ārpus blīvi apdzīvotām vietām un retas apbūves teritorijās jāturpina praksē pielietot „Piekrastes apbūves vadlīnijas”, ja nepieciešams, prasības iekļaujot pašvaldības teritorijas plānojumā
- ▶ Nepieciešams veikt kultūrvēsturiski nozīmīgu teritoriju padziļinātu izpēti (piemēram, jauna teritorijas plānojuma, atsevišķa tematiskā plānojuma vai lokālplānojuma izstrādes ietvaros) ar mērķi saglabāt tradicionālo kultūrvidi
- ▶ Turpmāk plānošanas procesā uzmanīgi jāizvērtē ciema kā apdzīvotas vietas aprises, konfigurācija, apdzīvojuma raksturs un būvniecības iespējas

VIDES RISKI UN KLIMATA PĀRMAIŅU IETEKME UZ APBŪVI PIEKRASTĒ

Klimata pārmaiņas būtiski ietekmē apbūvi, ostu darbību u. c., kā arī bioloģisko daudzveidību

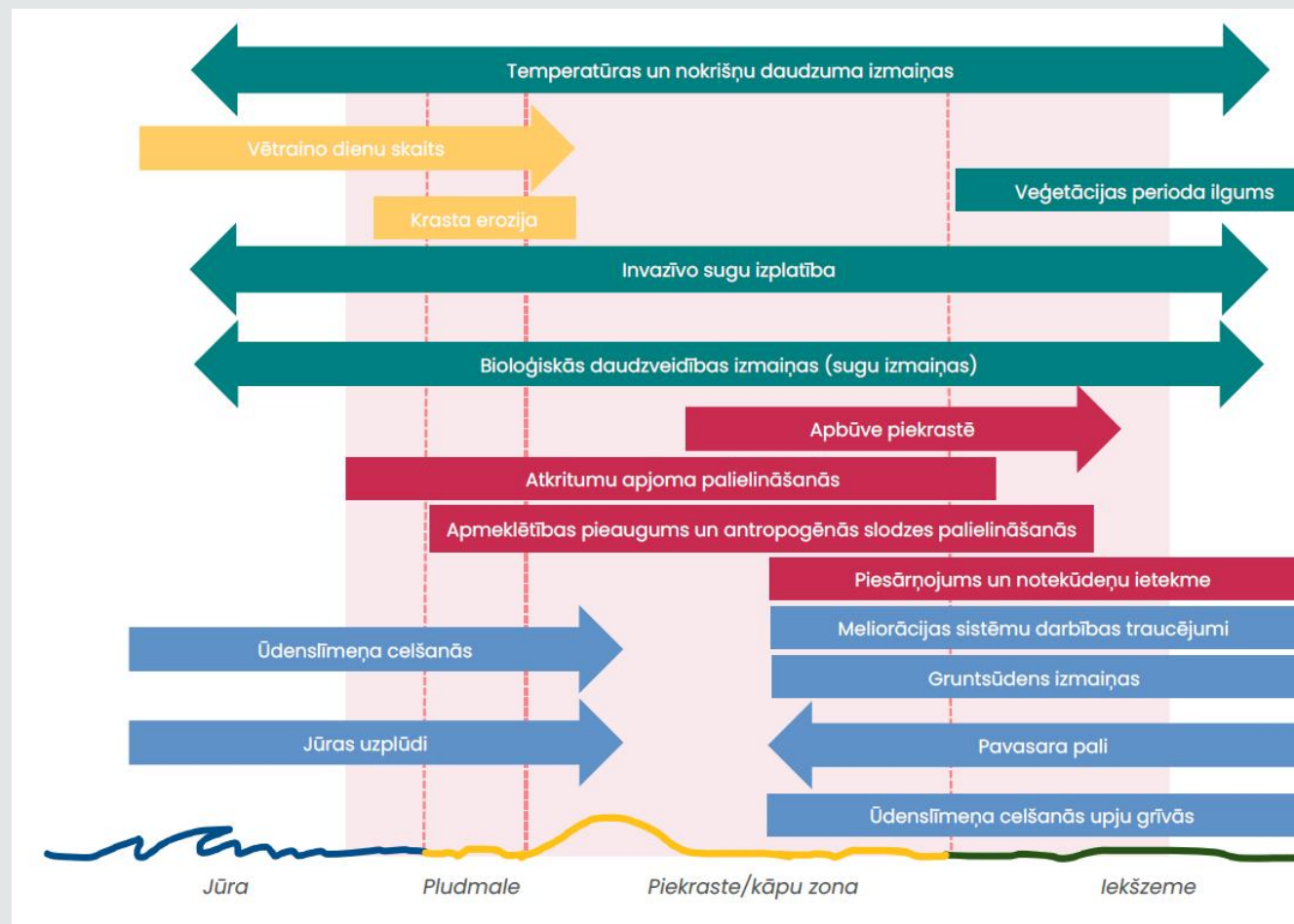
- ▶ Krasta erozijas risks – jāņem vērā turpmākajā teritoriju attīstības plānošanā
- ▶ Temperatūras un nokrišņu daudzuma izmaiņas skars visu piekrasti.
- ▶ Nokrišņu daudzums un intensitāte – būtiska ir piekrastē esošo purvu un mitrāju saglabāšana
- ▶ Vētru risks – pieaug piekrastes apbūves izturības un materiālu kvalitātes nozīme
- ▶ Plūdu risks – palielinās paaugstinoties jūras līmenim, t.sk. sāļā ūdens infiltrācijas risks gruntsūdeņos

VIDES RISKI UN KLIMATA PĀRMAIŅU IETEKME UZ APBŪVI PIEKRASTĒ

- ▶ Nepieciešams atbildīgi plānot un sakārtot meliorācijas sistēmas
- ▶ Jāveicina mobilu labiekārtojumu ierīkošana pludmalēs
- ▶ Jāievieš mērķtiecīgi pasākumi, kas samazina krasta degradāciju un veicina sanešu līdzsvaru
- ▶ Jāveic centralizētās kanalizācijas sistēmu paplašināšana un notekūdeņu attīrīšanas efektivitātes uzlabošana

PIEKRASTES ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES

P1 – iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana ir saistīta arī ar visām citām prioritātēm, vienlaicīgi uzlabojot vides un pakalpojumu kvalitāti arī piekrastes apmeklētājiem

P2 – piekrastes attīstības veicināšanai nepieciešams attīstīt zilās ekonomikas jomas, balstoties uz reģionā esošajiem resursiem, ieviešot viedās tehnoloģijas, sekmējot augstas pievienotās vērtības radīšanu, un ņemot vērā ilgtspējas principus; atbalstīt uzņēmējdarbības aktivitātes visa gada garumā; attīstīt ekotūrisma un kultūras tūrisma infrastruktūru

P3 – plānošanu visos līmeņos jāpielāgo klimata pārmaiņu prognozēm, nodrošinot piekrastes ekosistēmu aizsardzību. Krasta erozijas un applūšanas risku teritorijās jānosaka apbūves ierobežojumus, bet realizējot ilgtspējīgus krasta stiprināšanas pasākumus, jāizvairās no mākslīgas piekrastes pārveidošanas.

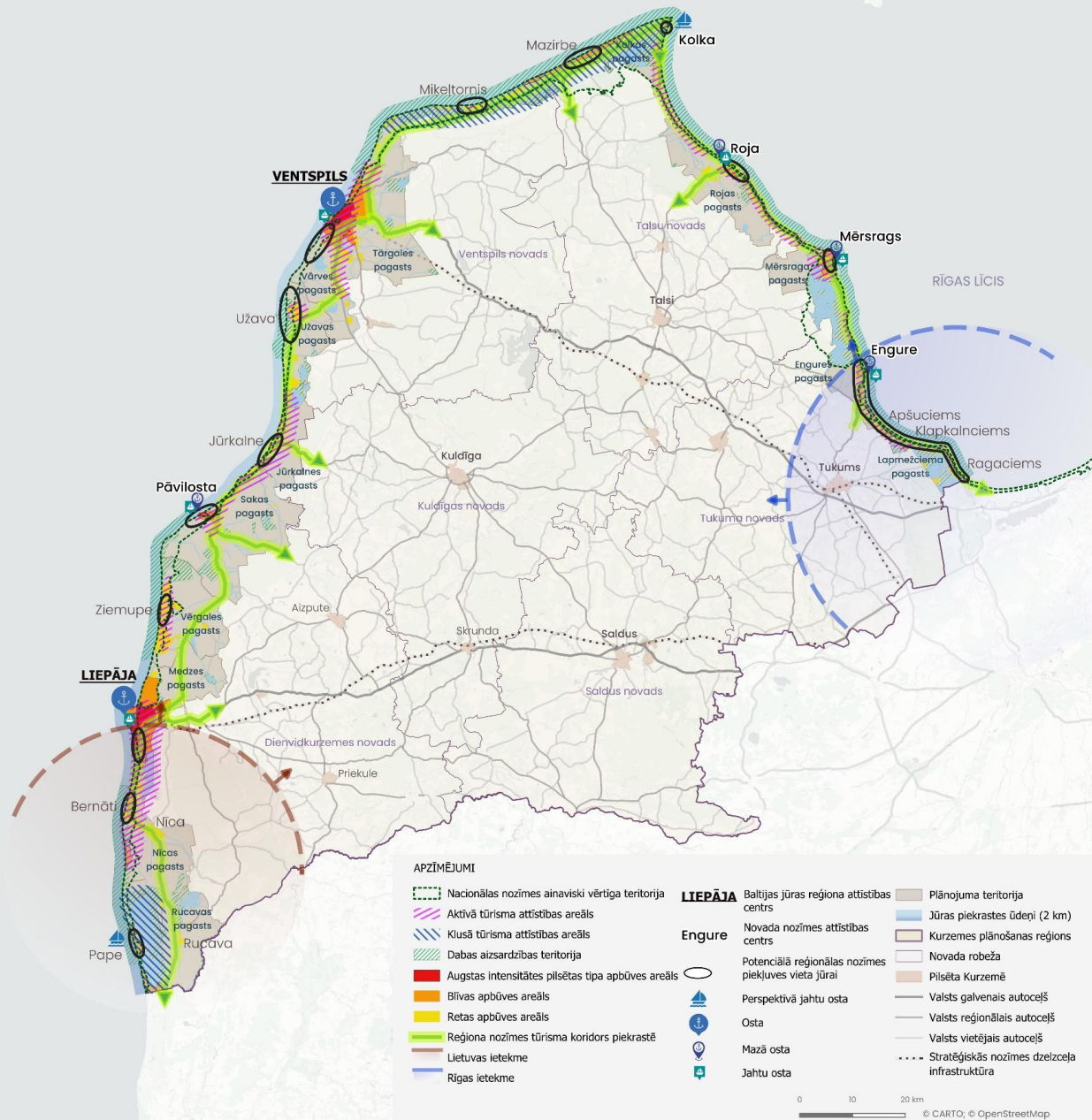
P4 – piekrastes infrastruktūras attīstībai un pieejamības uzlabošanai jāveic publiskās un tehniskās infrastruktūras uzlabojumi, tai skaitā reģionālas nozīmes piekļuves vietu pie jūras ierīkošana un labiekārtošana

KURZEMES REĢIONA PIEKRASTES FUNKCIONĀLAIS IEDALĪJUMS

- ▶ Attēloti tematiskajā plānojumā noteiktie piekrastes galvenie telpiskās attīstības virzieni saskaņā ar izvirzītajām prioritātēm
- ▶ Karte sniedz ieskatu Kurzemes piekrastes teritorijas daudzfunkcionālajā izmantojumā, un to var integrēt Kurzemes plānošanas reģiona jaunās ilgtspējīgas attīstības stratēģijas telpiskās attīstības stratēģijā, ņemot vērā visas reģiona teritorijas telpiskās attīstības virzienus, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī ekonomiskās attīstības potenciālu

NOZĪMĪGĀKĀS LĪDZŠINĒJĀS TENDENCES UN NĀKOTNES PROGNOZES

Tendences (2015.–2024. gads)	Tendences indekss	Nākotnes prognozes Piekastes teritorijas attīstībai			
		2030. gads	2050. gads		
			Pozitīva prognoze	Neitrāla prognoze	Negatīva prognoze
Iedzīvotāju skaita sarukums (vairāk kā 7 %)	T 1.1.	Sarukšana turpinās (vairāk par 2 % gadā)	Iedzīvotāju skaita pieaugums (vairāk par 10 %)	Iedzīvotāju skaita stabilizēšanās, pozitīva iedzīvotāju skaita tendence	Sarukšana turpinās (vairāk par 20 %)
Iedzīvotāju novecošanās tendence	T 1.2.	Turpinās novecošanās	Pieaugot dzimstībai un vienlaicīgi palielinoties dzīves ilgumam, novecošanās ir samazināta	Pieaugot dzimstībai un vienlaicīgi palielinoties dzīves ilgumam, novecošanās ir apturēta	Vairākums iedzīvotāju ir pensijas vecuma, kas rada izaicinājumus darba tirgum un pakalpojumu pieejamībai
Zemāks ienākumu līmenis nekā Latvijas vidējais	T 2	Bez būtiskām izmaiņām	Attīstot jaunas nozares, ienākumu līmenis ir virs vidējā Latvijā	Attīstot jaunas nozares, ienākumu līmenis atbilst vidējam Latvijā	Trūkstot darbaspēkam un darba vietām, ienākumu līmenis saglabājas zems
Bezdarba līmenis ir augstāks nekā vidēji Latvijā	T 3	Bezdarba līmenis atbilst Latvijā vidējam	Bezdarba līmenis ir zemāks nekā vidēji Latvijā	Bezdarba līmenis atbilst vidējam Latvijā	Bezdarba līmenis ir augstāks nekā vidēji Latvijā
Jaunu nozaru attīstības plānošana Uzņēmumu un nodarbināto skaita neliels pieaugums	T 4.1.	Jaunu nozaru ieviešana	Jaunu ekonomikas nozaru strauja attīstība	Jaunu ekonomikas nozaru attīstība	Nav jaunu ekonomikas nozaru
	T 4.2.	Bez būtiskām izmaiņām	Individuālo komersantu un uzņēmumu skaita dubultošanās	Individuālo komersantu un uzņēmumu skaita pieaugums	Individuālo komersantu un uzņēmumu skaita samazināšanās
Zvejniecības nozares sarukšana	T 4.3.	Bez būtiskām izmaiņām	Zvejniecības nozares attīstība	Zvejniecības nozares attīstības stabilizēšanās	Zvejniecības nozares izzušana
Ostu darbības pārmaiņu laiks	T 4.4.	Ostu darbības stabilizācija	Ostu darbības attīstība	Ostu darbības stabilizācija	Ostu darbības lejupslīde
Tūrisma plūsmas kritums Izteikta sezonālā ietekme	T 5.1.	Tūrisma plūsmas palielināšanās, līdz 2019. gada līmenim	Tūrisma plūsmas palielināšanās, pieaugot gan ārvalstu, gan vietējiem tūristiem	Tūrisma plūsmas stabilizācija	Tūrisma plūsmas kritums
	T 5.2.	Bez būtiskām izmaiņām	Sezonālītei nav ietekmes	Aktīvās sezonas pagarināšanās	Saglabājas izteikta sezonālā ietekme
Būvniecības aktivitātes pieaugums	T 6.1.	Būvniecības aktivitātes stabilizācija	Būvniecības aktivitātes pieaugums	Būvniecības aktivitātes stabilizācija	Būvniecības aktivitātes sarukšana
Infrastruktūras nepietiekamība	T 6.2.	Nelieli infrastruktūras uzlabojumi	Infrastruktūra ir sakārtota visās attīstāmajās vietās	Infrastruktūras uzlabojumi tikai atsevišķās vietās	Mazapdzīvotās vietās infrastruktūras sabrukšana

NOZĪMĪGĀKĀS LĪDZŠINĒJĀS TENDENCES UN NĀKOTNES PROGNOZES

Tendences (2015.-2024. gads)	Tendences indekss	Nākotnes prognozes Piekrastes teritorijas attīstībai			
		2030. gads	2050. gads		
			Pozitīva prognoze	Neitrāla prognoze	Negatīva prognoze
Labiekārtotu peldvietu skaita pieaugums	T 6.3.	Labiekārtotu peldvietu skaits nemainās	Visas peldvietas labiekārtotas	Labiekārtotu peldvietu skaita neliels pieaugums	Labiekārtotu peldvietu skaits būtiski samazinājies
Krasta erozija procesu pieaugums	T 7.1.	Bez būtiskām izmaiņām	Nebūtiska krasta erozija	Vidēji liela krasta erozija	Strauja krasta erozija
Vidējā vēja ātruma pieaugums	T 7.2.	Bez būtiskām izmaiņām	Vidējā vēja ātruma saglabāšanās 2025. gada līmenī	Vidējā vēja ātruma nebūtiskas izmaiņas	Vidējā vēja ātruma būtisks pieaugums
Vidējās gaisa temperatūras paaugstināšanās	T 7.3.	Bez būtiskām izmaiņām	Vidējās gaisa temperatūras saglabāšanās 2025. gada līmenī	Vidējās gaisa temperatūras nebūtiskas izmaiņas	Strauja vidējā gaisa temperatūras celšanās
Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās	T 7.4.	Bez būtiskām izmaiņām	Bioloģiskā daudzveidības atjaunošana	Bioloģiskā daudzveidības saglabāšana	Bioloģiskā daudzveidības samazināšanās
Vēja un saules parku attīstības plānošana	T 7.5.	Vēja un saules parku būvniecība	Vēja un saules parku nojaukšana, ienākot jaunām tehnoloģijām	Vēja un saules parku darbība	Vēja un saules parku darbības apturēšana un vides degradācija
Atkritumu apjoma pieaugums	T 7.6.	Bez būtiskām izmaiņām, uzsākta atkritumu kā resursu izmantošanas koncepcijas ieviešana	Atkritumu apjoms būtiski samazināts, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju	Atkritumu apjoms nebūtiski samazināts, ieviesti jauni materiālu aprites pasākumi	Atkritumu apjoma būtisks pieaugums

PIEKRASTES ATTĪSTĪBAS MONITORINGA UN UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

Rādītāju grupa	Prioritāte	Uzraudzības rādītājs	Datu pieejamības teritoriālais griezumums	Datu avots	Vēlamā tendence
Sociālekonomiskie rādītāji	P1	Iedzīvotāju skaits (patstāvīgie un sezonālie)	valstspilsētas, pagasti, ciemi	PMLP, CSP, RAIM	↑
	P1, P2	Vidējais bezdarba līmenis (%)	valstspilsētas, pagasti	PMLP, CSP, RAIM	↓
	P1, P2	Iedzīvotāju vidējie ienākumi mēnesī (EUR)	valstspilsētas, pagasti	PMLP, CSP, RAIM	↑
	P2	Uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	valstspilsētas, novadi*	CSP, RAIM	↑
	P2, P4	Zvejniecības nozares darbība (nodarbināto un darbvieta skaits)	valstspilsētas, pagasti	CSP, EM	↑
	P2, P4	Ostu darbība (dažādi ar ostu darbību saistīti rādītāji)	ostas	CSP, SM, EM	↑
	P1, P2	Nodokļu ieņēmumi pašvaldības budžetā	valstspilsētas, pagasti, ciemi	Pašvaldības	↑
	P2	Naktsmītņu un gultasvietu skaits	valstspilsētas, novadi*	CSP	↑
	P2	Tūristu skaits un pludmales apmeklējums	valstspilsētas, novadi*	CSP, Pašvaldības	↑
	P3	Krasta erozijas rādītāji	visā piekrastē	LVĢMC	↓
Vides kvalitātes rādītāji	P3, P4	Piesārņojuma līmenis un atkritumu apsaimniekošana	valstspilsētas, novadi*	CSP, LVĢMC, Pašvaldības	↓
	P3	Bioloģiskā daudzveidība	valstspilsētas, pagasti	Dabas aizsardzības pārvalde	↑
	P1, P4	Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas	valstspilsētas, pilsētas, ciemi	Pašvaldības	↑
	P2, P4	Oficiālo peldvietu skaits	valstspilsētas, novadi	Veselības inspekcija	↑
Teritorijas izmantošanas rādītāji	P2, P4	Labiekārtotu autostāvvietu skaits	prioritāri attīstāmās vietas	Pašvaldības	↑
	P1, P4	Piekļuves nodrošinājums operatīvajiem dienestiem	visā piekrastē	Pašvaldības, VUGD, VARAM	↑
	P2, P4	Reģionāla līmeņa publisko piekļuves vietu pie jūras skaits	prioritāri attīstāmās vietas	Pašvaldības, VARAM	↑
	P1, P2, P4	Izsniegto būvatļauju skaits un ekspluatācijā pieņemtās būves	valstspilsētas, pagasti, ciemi	CSP, Pašvaldības, BIS	↑↓
	P1, P2	Apmeklētāju plūsmas monitorings prioritāri attīstāmajās vietās	prioritāri attīstāmās vietas	VARAM, Pašvaldības	↑↓
Pārvaldības rādītāji	P2, P4	Viedās tehnoloģijas apmeklētāju monitorēšanai (skaits, pārklājums)	prioritāri attīstāmās vietas	Pašvaldības, VARAM	↑
	P1, P3, P2, P4	Informācijas digitalizēšana	valstspilsētas, novadi	Pašvaldības, VARAM	↑

*par 2024. gadu ir pieejami dati tikai valstspilsētu un novadu griezumā, bet, ja iespējams, ieteicams apkopot un analizēt datus arī piekrastes pagastu griezumā

VADLĪNIJAS PUBLISKO PIEKĻUVES VIETU JŪRAI INFRASTRUKTŪRAS IZVEIDEI

- ▶ Spēkā esošais normatīvais regulējums pilnībā neatrisina piekrastes aktuālās problēmas, kas saistītas ar pietiekamas publiskās piekļuves nodrošināšanu jūrai
- ▶ Vadlīnijas ir izstrādātas, lai nodrošinātu līdzvērtīgu infrastruktūras kvalitāti un pieejamību
- ▶ Vairākās pašvaldībās jau ir izveidotas labiekārtotas pludmales, svarīgi ir turpināt attīstību prioritāri noteiktās vietās, balstoties uz izstrādātajiem kritērijiem reģionālas nozīmes piekļuves vietām
- ▶ Saskaņā ar tematisko plānojumu katra pašvaldība pati identificē reģionālas nozīmes piekļuves vietas jūrai, ņemot vērā noteiktos kritērijus un pielāgojot tām nepieciešamo publisko infrastruktūru
- ▶ Nosaka principus un ieteicamo rīcību reģiona piekļuves vietu jūrai attīstībai un publiskās infrastruktūras nodrošināšanai

Mērķis – definēt kritērijus reģionālo piekļuves vietu jūrai noteikšanai un izstrādāt vienotus principus piekļuves un publiskās infrastruktūras nodrošināšanai, kas veicinātu:

- ▶ apmeklētāju plūsmas organizēšanu un apmeklētāju ērtību
- ▶ pludmaļu kvalitātes, pieejamības un izmantošanas iespēju uzlabošanu
- ▶ negatīvas ietekmes uz vidi samazināšanu

KRITĒRIJI REĢIONĀLAS NOZĪMES PIEKĻUVES VIETU JŪRAI NOTEIKŠANAI

- ▶ **Primāri vērtējamie kritēriji** – nosaka, vai vieta var tikt atzīta par reģionālas nozīmes piekļuves vietu jūrai
- ▶ **Sekundāri vērtējamie kritēriji** – raksturo konkrētās vietas potenciālu un esošo infrastruktūru

		Vispārināti	Detalizēti
Primāri vērtējamie kritēriji	Vietas nozīme	✓ Prioritāri attīstāmā un/vai "unikāla" publiskās piekļuves vieta jūrai	✓ Prioritāri attīstāmā vieta - Avots: <i>saskaņā ar Plānojumu</i> ✓ Nozīmīga dabas un kultūras mantojuma vērtība - Avots: <i>www.mantojums.lv</i> <i>ainavudargumi.lv</i> <i>pašvaldības teritorijas plānojums</i>
	Pludmales apmeklētība	✓ Pozitīva apmeklētāju skaita tendence	✓ Ļoti apmeklēta (vairāk par 1000) ✓ Vidēji apmeklēta (300-1000) - Avots: <i>Piekrastes novērtējums (VARAM), pašvaldības dati</i>
	Antropogēnā slodze	✓ Pieaugoša antropogēnās slodzes tendence pludmalē	✓ Stipri vai ļoti stipri ietekmētas teritorijas (4., 5. klase) ✓ Vidēji ietekmētas (3. klase) ✓ Maz ietekmētas teritorijas (1., 2. klase) - Avots: <i>Piekrastes novērtējums (VARAM)</i>
	Erozija	✓ Erozijas riska klase (zems (I), mērens (II) vai vidējs (III) erozijas risks)	✓ III riska klase (0,5-1 m /gadā) ✓ II riska klase (0,1-0,5 m/gadā) ✓ I riska klase (līdz 0,1 m/gadā) - Avots: <i>Baltijas krastu pētījums „Iespējamo risinājumu kopuma izstrāde jūras krasta erozijas mazināšanai” (LVĢMC)</i>
	Izejas/ceļa juridiskā piederība	✓ Pašvaldības vai valsts īpašums, vai nozīme	✓ Pašvaldības īpašums ✓ Valsts īpašums ✓ Pašvaldības nozīmes ceļš - Avots: <i>Valsts kadastra dati</i>

		✓ Minimāli nepieciešamais labiekārtojums pludmalē - Avots: <i>pašvaldības dati</i>
	Iespēja nodrošināt vides pieejamību	✓ Nodrošināta vides pieejamība, izņemot stāvkrausta teritorijā, par ko jāsniedz atbilstoša informācija pirms izejas
	Peldvietas piemērotība bērniem	✓ Norobežots atsevišķs peldēšanās sektors, kas paredzēts bērniem ✓ Norobežots laukums ūdenī bērniem ✓ Informācija par ūdens dziļumu ✓ Rotaļu laukums - Avots: <i>pašvaldības dati</i>
	Potenciāls tūrisma piedāvājumam	✓ Pieejama naktsmītne ✓ Aktīvās atpūtas iespējas ✓ Pieejama naktsmītne ne tālāk par 2 km ✓ Aktīvās atpūtas iespējas ✓ Ekotūrisms ✓ Veloinfrastruktūra - Avots: <i>pašvaldības dati</i>
	Informācijas pieejamība	✓ Izvietots informācijas stends ✓ Vienota izeju numerācija ✓ Elektroniski pieejama aktuālā informācija ✓ Vienota izeju numerācija – norādes izvietotas gan pludmalē, gan uz tuvākā valsts vai pašvaldības autoceļa/ielas ✓ Informācijas stends pludmalē un/vai pie izejas uz pludmali (piemēram, auto stāvlaukumā) ✓ Elektroniski pieejama aktuālā informācija, digitālās kartes, aplikācijas u. c. viedie risinājumi - Avots: <i>pašvaldības dati</i>

* Vietējas nozīmes mobilitātes punkts ietver: labiekārtotu auto stāvlaukumu, labierīcības, dušu, sabiedriskā transporta pieturvietu, velonovietnes, velosipēdu remonta staciju, informācijas stendu vai tūrisma informācijas punktu utt.

Reģionālas nozīmes piekļuves vietas infrastruktūras elementu raksturojums

1.1. Autostāvvietas

- ▶ Pie reģiona līmeņa piekļuves vietas ierīkot autostāvvietu.
- ▶ Autostāvvietās ierīkot velonovietnes un velo remonta staciju, kas nodrošina primārās velosipēdista vajadzības.
- ▶ Autostāvvietas aprīkot ar elektroauto uzlādes stacijām.
- ▶ Izveidot reāllaika apmeklētāju/automašīnu kapacitātes uzskaites sistēmas, kas ļauj apmeklētājiem sekot līdzi pludmales noslogojumam un izvēlēties piemērotāko apmeklējuma laiku.
- ▶ Izvietot šķīroto atkritumu konteinerus, kas harmoniski integrēti kopējā labiekārtojuma dizainā.

3. attēls. Atkritumu šķirošanas iespējas autostāvvietā. Avots: elkoplast.eu

- ▶ Nodrošināt atsevišķas, īpaši pielāgotas vietas kemperiem. Šajās zonās jābūt pieejamai: stacionārai publiskajai tualetei, dušām, šķīroto atkritumu konteineriem, Wi-fi pārklājumam, kā arī iespējai piekļūt ar operatīvo transportu ārkārtas situācijās. Kemperu stāvvietas prioritāri izvietot vietās, kur pieejami inženiertīkli un kas atbilst lielākajai daļai no reģionālas piekļuves vietu kritērijiem.

4. attēls. Kemperu stāvvietā. Avots: visitestonia.com/iv/kiviranna-kemperu-stavvieta

1. attēls. Dalītā velosipēdu un autotransporta stāvvietā. Avots: seattlebikeblog.com

2. attēls. Autostāvvietā ar elektroauto uzlādes stacijām. Avots: esfond.lv

- ▶ Autostāvvietas
- ▶ Pieejamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem
- ▶ Labiekārtojums

Atkritumu urnas, soliņi, ģērbtuves, velostatīvi, āra duša, dzeramā ūdens krāns, stacionāra tualete, mobila tualete, norādes zīmes, pludmales numerācijas zīmes, informācijas stends, apgaismojuma elementi, interaktīva pludmales karte, rotaļu laukums/iekārtas, aktīvās atpūtas elementi, tirdzniecības vietas, informācijas centrs, glābšanas postenis, pludmalē ar dzīvniekiem, laipas

- ▶ Drošība

Drošības bojas, drošības/brīdinājuma zīmes, Wi-fi

- ▶ Ūdens motociklu trase/motociklu noma

Sabiedrības iesaiste

- ▶ Organizēt izglītojošus pasākumus par vides riskiem, to ietekmi uz piekrasti un iedzīvotāju līdzatbildību.
- ▶ Izvietot informācijas stendus par klimata pārmaiņu ietekmi uz pludmali, krasta eroziju, jūras līmeņa celšanos un veiktajiem aizsardzības pasākumiem.
- ▶ Veicināt sabiedrības līdzdalību pludmales apsaimniekošanā, organizējot kopīgas aktivitātes, piemēram, talkas krasta erozijas mazināšanai (augu stādīšana, smilšu stabilizācija u. c.) un atkritumu savākšanas stacijas.

41. attēls. Sabiedrības iesaiste pludmales apsaimniekošanā. Avots: lsm.lv

**Publiskās apspriešanas termiņš
no š. g. 7. maija līdz 5. jūnijam**

**Ar tematisko plānojumu var iepazīties, kā
arī iesniegt priekšlikumus GeoLatvija.lv**

Sekojet projektam: #BalticSea2Land

interreg-baltic.eu/project/BalticSea2Land

<https://www.kurzemesregions.lv/projekti/attistibas-planosana/baltic-sea2land/>

Twitter: @BalticSea2Land

